

החלצו מאיתכם.

(1) ספר במדבר פרק לא .

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) נָקָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר תֵּאֶסֶף אֶל עַמִּי: (ג) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל הָעָם לֵאמֹר הִחְלִצוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים לְצָבָא וַיְהִי עַל מִדְיָן לְמַת נִקְמַת יְהוָה בְּמִדְיָן וַיִּמְסְרוּ מֵאֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמָּטָה שְׁנָיִם עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא:

(2) ספר במדבר פרק כה

(טז) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (יז) צָרוּר אֶת הַמִּדְיָנִים וְהִפִּיתֶם אוֹתָם: (יח) כִּי צָרְרִים הֵם לָכֶם בְּגִבְעוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר נִגְלוּ לָכֶם עַל דָּבָר פְּעוֹר וְעַל דָּבָר בְּזוּבֵי בַת נְשִׂיא מִדְיָן אַחֲתָם הִמָּכָה כְּיוֹם הַמַּגֵּפָה עַל דָּבָר פְּעוֹר:

(1) ספר בראשית פרק לז

וַיָּשׁוּבוּ לְאָכֵל לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וְגַמְלִיָּהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי נֹלֵט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִם: (כז) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אֲחִיו מֶה בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת אֲחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת דָּמוֹ: (כח) לָכֵן וְנִמְכְּרוּ לִישְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְנוּ אֶל תְּהִי בֹו כִּי אֲחִינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֲחִיו: (כט) וַיַּעֲבְרוּ אֲנָשִׁים מִדְיָנִים סְחָרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לִישְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מִצְרַיִם.

(8) ספר במדבר פרק כב

(ב) וַיִּרְא בָּלָק בֶּן צְפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶמְרֵי: (ג) וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד כִּי רַב הוּא וַיִּקַּץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ד) וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זִקְנֵי מִדְיָן עֲתָה יִלְחָכוּ הַקְּהָל אֶת כָּל סְבִיבְתֵינוּ פְּלִחָדָי הַשּׁוֹר אֶת יִרְק הַשְּׂדֵה וּבָלָק בֶּן צְפּוֹר מְלִךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא

רש"י על במדבר פרק כב פסוק ד

(ד) אל זקני מדין - והלא מעולם היו שונאים זה את זה שנאמר (בראשית לו) המכה את מדין בשדה מואב. שבאו מדין על מואב למלחמה. אלא מיראתן של ישראל עשו שלום ביניהם. ומה ראה מואב ליטול עצה ממדין כיון שראו את ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם אמרו מנהיגם של אלו במדין נתגדל נשאל מהם מה מדתו אמרו לו אין כחו אלא בפיו אמרו אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפיו:

(1) ספר במדבר פרק לא

(ח) וְאֵת מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל חֲלָלֵיהֶם אֶת אֹוֵי וְאֵת רָקִם וְאֵת צוּר וְאֵת חוּר וְאֵת רְבֵעַ עַמְשֵׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֵת בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הָרְגוּ בַחֲרָב.

רש"י על במדבר פרק לא פסוק ח

חמשת מלכי מדין - וכי איני רואה שחמשה מנה הכתוב למה הוזקק לומר חמשת אלא ללמדך ששוו כולם בעצה והושוו כולם בפורענות. בלעם הלך שם ליטול שכר עשרים וארבעה אלף שהפיל מישראל בעצתו (ספרי) ויצא ממדין לקראת ישראל ומשיאן עצה רעה אמר להם אם כשהייתם ששים רבוא לא יכולתם להם. ועכשיו בי"ב אלף אתם באים להלחם. נתנו לו שכרו משלם ולא קפחוהו:

מאמר ' החלצו מאיתכם ' תרנט = אדמו"ר הרש"ב.

הרקע לכתיבתו:

"פעם ישב אבי (הרש"ב) בהתוועדות חסידים, וראה שמזגו לאחד המסובים 'משקה' בכוס שקודם לכן שתה ממנה חברו. נטל הלה את הכוס ושטפה, ורק לאחר מכן שתה ממנה. אבי הקפיד על כך, ובעקבות זאת אמר את המאמר המפורסם 'החלצו'"

החלצו מאיתכם- ספר המאמרים תרנ"ט

'קליפת מדין היא שנאת חינם ופירוד הלבבות, היפך האחדות ההורסת כל חלקה טובה. שנאת חינם היא שנאה ללא כל סיבה, ואינה תלויה בדבר או במי שגרם לו איזו רעה. שנאה חינם היא שנאה עיוורת למי שאינו יכול לסובלו ולכן מתקוטט ורב עימו, אף אם אינו מכירו כלל ולא היה לו שום משא ומתן עמו.

לפעמים נותן תירוץ למה הוא שונא אותו, מחפש ומוצא תואנה ועלילה להצדיק עצמו אבל אין זו האמת. הסיבה האמיתית היא הישות שלו שחשוב הוא בעיני עצמו, ומרגיש עצמו מאוד ואינו נותן מקום לזולתו הממעט את מציאותו. עד שגורם להתרחקות ולפירוד למחלוקת ולריב. זהו היפך צד הקדושה שהעיקר בה הוא הביטול והענוה.

קליפת מדין (קליפה קשה ביותר) גוברת, אם זולתו הוא בעל מעלה ומדרגה בשכלו או במידותיו. אם זולתו בדרגת חסידות וטהרה וקדושה יתירה, דבר העשוי לאיים על הישות שלו באופן מיוחד, עד ששונא אותו שנאת חינם מרוב קנאה הקשה כשאויל. הוא כועס עליו ורב אתו ועושה הכל כדי להשפילו.

שנאת-חינם נפוצה ביותר בין עובדי ה': "כל אחד בונה במה לעצמו, בתורה ובעבודה, על-פי דעתו ושכלו דווקא, ואין אחד מתאחד ומתחבר עם רעהו. כל אחד מבטל את הטוב שבעבודת חברו, וכל חיסרון שימצא בה - יגדיל וירחיב עשרת מונים (אף אם אינו אלא חיצוני, שאינו נוגע בגוף ובעצם עבודתו). התנהגות זו מעידה ששונא הוא את חברו בליבו ואינו חפץ כלל בטובתו. ומהי הסיבה לשנאה זו? ישותו והרגשת עצמו, או בלשון אחרת: העדר הביטול והעדר הנחת עצמותו "